

Arquitectura per transformar l'Educació

1. Descripció de l'experiència

El punt de partida és la demanda de millora que realitza un grup d'alumnes de primària pel que fa a la higiene d'un espai concret del centre, la zona de lavabos de l'alumnat ubicada al pati de l'escola. La resposta docent va consistir en plantejar un treball per projectes per tal de resoldre aquesta problemàtica que afecta diàriament l'alumnat: aconseguir millorar les condicions de salubritat i higiene dels lavabos del pati.

A Costa i Llobera parlem d'innovació com la capacitat de treballar els reptes que com a comunitat educativa ens plantejem. Innovar, pensem que és la possibilitat i la oportunitat de treballar des dels dubtes i les incerteses per construir recorreguts de recerca i investigació que ens permetin noves fites. Aquest recorregut el treballem a partir d'afavorir un pensament crític i creatiu

Accions: Es va analitzar l'evolució històrica dels lavabos, es va indagar en les transformacions que ja s'hi havien produït anteriorment, es van fer estadístiques sobre el nombre d'alumnes que usen diàriament l'espai, es va inspeccionar l'estat actual de cada component existent (inodor, piques, aixetes, panys, pestells, portes, terra, parets,...) i es va detectar l'absència de molts altres (paper de mans, miralls, papereres, escombretes, tapes del vàter...), establint estadístiques en l'ús diari de cada un dels components. Es van generar textos explicatius de cada cas i una nova maqueta a escala on s'observen els lavabos transformats.

Dissenyant les estratègies per fer efectiva la transformació proposada: parlar amb la direcció del centre i explicar-li la proposta, realitzar una exposició perquè ho veiessin els pares i mares, implicar institucionalment a l'AMPA, repensar els canvis en l'ús quotidià del nou espai, generar les normes que hauran de millorar la cura en el seu ús per part de l'alumnat, proposar accions per tal de recaptar diners, implicar el grup de monitors/es responsables de l'espai, difondre el projecte com a una experiència innovadora...

Treballar activament en el disseny definitiu del projecte executiu de l'obra i en l'adequació de les seves etapes per tal d'encabir-lo en el calendari escolar amb les mínimes afectacions.

Resultats que esperen obtenir-se: Transformar la percepció de la comunitat envers l'espai. Generar en l'alumnat una cultura democràtica de canvi. Establir sinergies i compromisos amb la resta d'agents de la comunitat per a la transformació de l'espai.

1. Què hem après amb l'experiència?

Potser allò més fonamental –sovint menys visible– serà haver après a utilitzar la crítica, des de marcs constructius, per tal de proposar transformacions. Rebel·lar-se contra l'estatus quo com a oposició a acceptar les coses tal com són i tal com venen donades (amb més motiu si no ens agraden o no hi estem d'acord) per descobrir que, efectivament, la realitat pot ser transformada.

Les sinergies i compromisos que s'han establert entre els diferents actors implicats (alumnat, pares i mares, docents i monitors/es, etc.) en la transformació de l'espai, s'alineen amb altres activitats i decisions del dia a dia gestionades des de vocalies de l'AMPA en connivència amb la direcció de l'escola, fomentant així una cultura democràtica que és una de les essències del centre.

2. Quins canvis pedagògics i d'aprenentatge han suposat el canvi d'espai?

L'impacte del projecte en el centre serà ben visible, tant bon punt l'obra s'hagi finalitzat i els nous lavabos transformats siguin utilitzats diàriament per tot l'alumnat de Primària i Secundària.

El treball per projectes que s'ha realitzat ha incorporat diversos continguts interdisciplinaris, com són: arquitectura (en els plànols i les maquetes realitzades); artístics (des del desenvolupament de la crítica constructiva); disseny i tecnologia (en les propostes aportades); història (relativa al propi centre i a la societat, en l'estudi de l'evolució del bany com a espai); lògics (en l'anàlisi de les situacions i solucions); matemàtics (en la mesura, l'ús de gràfiques i estadístiques); lingüístics (en els debats i la documentació generada), etc.

3. Des d'on s'ha liderat el canvi?

Des de l'inici hi participen, activament, persones clau del dia a dia del centre: directora, cap d'estudis, ex-alumnes, personal de neteja, tutors/es, responsables de l'espai del pati, etc. a través d'entrevistes i assessorament.

Durant el seu desenvolupament, i gràcies a la difusió, vam aconseguir implicar altres docents de Primària, fer participar alumnat d'altres cursos i encoratjar a participar en el projecte a un bon nombre de pares i mares.

4. Com ha estat la participació de la comunitat educativa?

S'ha dissenyat una acció col·lectiva (pares, mares i alumnat) per tal de treballar en la transformació de l'espai. L'estratègia consisteix en dividir les tasques de les obres en allò que poden realitzar els/les alumnes de Primària i Secundària, allò que poden fer alguns pares i mares o bé allò que requerirà la contractació d'algun tècnic especialista. El fet de fer participar l'alumnat i els pares i mares en la consecució de l'obra conté la doble finalitat d'implicar el màxim de nombre d'agents de la comunitat educativa així com de reduir-ne les despeses.

Recentment, s'hi ha incorporat de forma institucional la direcció del centre i la direcció de l'AMPA, per tal que el projecte es pugui fer efectiu.

També vam comptar amb la participació de l'street artist Francisco de Pájaro - Art is trash-, després d'analitzar-ne l'obra, i de visionar alguns documentals com Diren Merdiven, cedit pel director, Denís Ileri.

Autor: Rubèn Pineda Ricart, octubre 2016

IE Costa Llobera , c/ Capella de can Caralleu s/n, Barcelona
08017, 93 204 75 51, costaillobera.informacio@costaillobera.cat

Rubèn Pineda Ricart, ruben.pineda.ricart@gmail.com

Font de l'article1

Font de l'article2

